

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Malay singing in Pahang villages: identity and practice

Silahudin, S.

Citation

Silahudin, S. (2021, May 18). *Malay singing in Pahang villages: identity and practice*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3166306>

Version: Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3166306>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/3166306> holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Silahudin, S.

Title: Malay singing in Pahang villages: identity and practice

Issue date: 2021-05-18

SAMENVATTING

De Maleiers houden zich bezig met een verscheidenheid aan activiteiten met betrekking tot zang en muziek. Daarom gaat deze studie over de culturele betekenis van zang en muziek voor Maleiers, in dit geval in Pahang, Maleisië. Deze studie onderzoekt op welke manieren de nalatenschap van het verleden nog steeds gehoord kan worden in het heden en tot op welke hoogte de muzikale gebruiken in het heden gevormd zijn door ideeën, overtuigingen en gevoelens voor het verleden. Het doel van deze studie is om de fundamentele dimensies van zang en muzikale gebruiken van Maleiers in dorpen in Pahang te ontdekken en daarop te reflecteren. Begrijpen wat mensen doen en hoe zij deelnemen aan muzikale activiteiten helpt ons om bewijs te verzamelen voor de aard van de muziek en de rol die muziek speelt in de levens van de mensen.

Het eerste hoofdstuk beschrijft de achtergrond van deze studie. Pahang is de grootste staat in West-Maleisië. Het is de op twee na grootste staat van Maleisië, na Sabah en Sarawak in Oost-Maleisië. Maleiers omvatten de grootste bevolkingsgroep in Pahang en zij volgen de gebruiken van de Islam. Het Maleis is de nationale taal sinds de onafhankelijkheid van Maleisië. De bevolking in Pahang spreekt overwegend het Pahang dialect, een van de regionale dialecten van Maleisië. De Maleise bewoners van de dorpen in Pahang claimen afstammelingen te zijn van mensen die geboren zijn in Sumatra. De bevolking die woonachtig is in traditionele dorpen heeft zijn eigen actieve en voortgaande cultuur. Dit hoofdstuk richt zich ook op gepubliceerde werken over de muzikale etnografie in Maleisië. Deze werken hebben aangetoond dat de ideeën van de Maleise muziek beïnvloed zijn door de muziek van verschillende delen van de wereld, aangezien de Maleiers in een multiraciale samenleving leven.

De vroegere muzikale identiteit en de sociale omgeving van de Maleise wereld, waar Pahang deel van uitmaakt, wordt onderzocht in het tweede hoofdstuk. Het doel is om liederen uit het verleden te begrijpen en de context van de uitvoering daarvan. Ik heb verwezen naar twaalf klassieke Maleise werken (historisch of fictief) van de veertiende tot de negentiende eeuw. Deze twaalf literaire werken maken deel uit van de culturele erfenis van de Maleiers van Zuidoost-Azië. Zij tonen de vorm, verstrekken de inhoud en beschrijven de historische context van liederen en de muzikale gebruiken daarin beschreven.

Veel van deze werken zijn niet in een Maleise context geplaatst. Sommigen vormen aanpassingen van teksten uit andere talen, zoals

bijvoorbeeld het Indiaas/Sanskriet, Perzisch en Oud Javaans. Ik beargumenteer dat in veel van deze werken het verhaal tot op zekere hoogte Maleis is gemaakt. Maleise auteurs verpakken de verhalen opnieuw vanuit de originele werken met nieuwe en gunstige toevoegingen die in de smaak vallen bij mensen uit de Maleise archipel. Dit laat de houding van de Maleise auteurs ten opzichte van het concept van multiculturalisme zien en benadrukt het aspect in de Maleise traditie van tegemoet komen en van niet discrimineren. De rijkdom van andere culturen (met name de Perzisch-Arabisch en Javaanse) is esthetisch gemengd in het verleden met lokale overtuigingen in de Maleise cultuur. Muzikale verwijzingen en muzikale afbeeldingen in Maleise werken bieden een perspectief op het muzikale leven van die tijd. Een opmerkelijke reeks van genres, muzikale gebruiken en instrumenten in de klassieke Maleise literatuur is geïdentificeerd, suggererend dat Maleise muziek in het verleden divers en breed opgezet was.

Het derde hoofdstuk beschouwt twee muziekgenres – traditionele en regionale popmuziek – die als onderdeel worden beschouwd van de muzikale erfenis van Pahang. Behalve het beschouwen van de muziekgenres kijk ik ook naar de vorming van de gemeenschap. Traditionele muziek kan worden verdeeld in vijf verschillende categorieën: 1) traditionele volksliederen, 2) nieuwe volksliederen, 3) traditionele poëtische liederen, 4) dansmuziek en 5) hedendaagse poëtische liederen. Drie prominente muzikanten binnen de traditionele muziek worden verder bediscussieerd in dit hoofdstuk: Aripin Said, Roslan Madun en de groep genaamd Anak Kayan. Zij zijn allemaal professionele muzikanten. Door velen worden zij gezien als de ruggengraat van de traditionele muziek in Pahang.

Liederen die traditionele vormen aannemen komen vandaag de dag nog steeds voor, aangezien er wordt aangespoord om terug te keren naar de oude en traditionele manier van het zingen en muziek maken. De discussies die ik met de musici had, gingen over hun achtergrond, de vorm van hun optredens, muziekstijlen en repertoires en het gebruik van hun muziek en het doel ervan. Mijn discussie over gemeenschapsvorming rondom de traditionele muziek (*syair*) heeft plaats gehad in drie delen: het institutionaliseren van de wijze van het zingen van *syair* door middel van het tot stand komen van de *Syair Academy*, *syair* concerten en *syair* zangwedstrijden. De muzikale gemeenschap vindt plezier in traditionele liederen die een link met het verleden hebben. De oudere leden van de gemeenschap geloven dat het hun verplichting is om historische liederen op zo'n manier uit te voeren om de continuïteit met het verleden te garanderen. Zij zien het als hun verantwoordelijkheid om te zorgen dat de muzikale erfenis blijft bestaan en verder zal bloeien.

Regionale popmuziek is een muziekgenre waarvan de ontstaansgeschiedenis teruggaat tot de late jaren 1970. ‘Regionaal’ in deze context betekent het gebruik van de gesproken Pahang taal (Pahang dialect) in de tekst van de liederen. Om dit muziekgenre te onderzoeken, bespreek ik de muziekgroep Anok Semantan. Regionale popmuziek wordt gezien als innovatief omdat het genre verschillende elementen van moderne muziekstijlen overneemt. Het is een term die verwijst naar een mix van traditionele verbale kunsten en nationale/internationale muzikale invloed, met teksten in het Pahang dialect geschreven door lokale tekstschrijvers en gezongen door lokale zangers. Regionale popmuziek erkent de moderniteit binnen een lokale context zonder zijn lokale smaak te verliezen. De esthetische aspecten, inclusief ritme, melodie, tempo en de formele structuur zijn redelijk gelijk aan die van de traditionele muziek. Mijn discussie over de gemeenschapsvorming rondom regionale popmuziek kan worden verdeeld in twee thema’s. Het eerste thema verklaart de intrinsieke voordelen van het bekijken van regionale popmuziek die live wordt uitgevoerd door Anok Semantan tijdens een groot concert, het tweede betreft de online gemeenschapsvorming op de participatieve website YouTube.

Twee andere muziekgenres: *kugiran* (levendige gitaarband) en punkrock worden beschreven in het vierde hoofdstuk. Deze genres worden op vele manieren niet geassocieerd met de liederen uit het verleden die beschreven zijn in het tweede hoofdstuk en die een achtergrond hebben met buitenlandse invloeden. Met dit hoofdstuk laat ik zien waarom Maleiers in Pahang zich aangetrokken voelen tot deze muziekgenres en hoe zij door middel van hun opvattingen over bepaalde muzikale vormen hun identiteit kunnen uiten. Voor veel middelbare Maleisiërs tegenwoordig is *kugiran* de muziek van de nostalgie. De *kugiran* muziek is een van de meest populaire vormen van volksvermaak in Pahang. Om de context hiervan duidelijker te maken, wordt een *kugiran* band genaamd Kugiran Muzik Asli verder besproken in dit hoofdstuk. Het gebruik van het woord *asli* in de naam van de band is een verwijzing naar het gebruik van traditionele muziekinstrumenten door de band als onderdeel van hun muzikale ensemble in aanvulling op het gebruik van moderne muziekinstrumenten. Deze groep speelt een reeks van liedjes afkomstig uit de jaren 1950 tot de vroege jaren 1980, een tijd waarin het westen een groeiende invloed had op het Maleise socio-culturele leven. Deze band speelt voornamelijk op bruiloften. Door het spelen van deze muziek bij recepties van bruiloften kunnen gasten zichzelf vermaken en worden mensen samengebracht. De discussie over de gemeenschapsvorming rondom *kugiran* muziek wordt beschouwd in dit hoofdstuk door middel van twee subthema’s:

het besluit van de bruiloftsgastheer om te kiezen voor een live muziekbands of een DJ en het punt betreffende verzoeknummers.

De ontwikkeling van *kugiran* muziek heeft ongetwijfeld geleid tot de opkomst van upbeat muziek inclusief rockmuziek. Zowel *kugiran* als rockmuziek zijn onlosmakelijk verweven met de opkomst van punkrock. De punkscene in Pahang ontstond al vroeg in de jaren 1970. Punkrock in Pahang is een van de vele voorbeelden van westerse muziekstijlen in niet-westerse context. The Hibiscus is een van de Maleise punkbands in Pahang. Lokale en internationale muziekgroepen hebben het artistieke werk en de optredens van de band beïnvloed. Voor de volgers van de band The Hibiscus heeft de snelle, agressieve, chaotische muziekstijl en liveoptredens gecombineerd met een DIY (*Do It Yourself*) ethiek de band in de hardcore categorie geplaatst naast andere gevestigde bands in Maleisië. Maleise punkrockers zijn vertrouwd met de gematigde Islam en het feit dat zij punker zijn, is hiermee niet in tegenspraak. Punkrockers in Pahang zijn verbonden door middel van een skinheadidentiteit. Skinheads van over de hele wereld delen een vergelijkbare ideologie, een van trots, afkomstig uit de arbeidersklasse en deelnemend aan een broederschap. Er is een aantal aspecten in de skinheadcultuur die niet geschikt zijn voor moslimskinheads. Punkrockers nemen ook deel aan een punkforum dat wordt bezocht door punkers uit andere plaatsen. Dit forum voorziet in de mogelijkheid om over de punkscene te discussiëren in heel Maleisië, van de meer serieuze kant van de betrokkenheid van de punkgemeenschap bij de politiek tot aan de meer luchtige zaken, zoals de punkmuziek zelf.

Het vijfde hoofdstuk focust op de sociale context en gemeenschapsvorming door middel van twee Islamitisch georiënteerde liederen: *nazam berendoi* en *dikir rebana*. Tegenwoordig worden zij alleen door middelbare en oudere vrouwen uitgevoerd. Deze liederen bestaan uit vocale muziek waarin teksten van het Islamitische boek van de *Kitab Barzanji* en van inheemse bronnen, zoals *nazam* en *pantun* poëzie worden gezongen. De *Kitab Barzanji* omvat verhalen van de geboorte van de Profeet Mohammed en prijst zijn leven en zijn leringen. Een voordracht van de *Kitab Barzanji* is inbegrepen als deel van de Maleise ceremoniële gebruiken, zoals geboorteceremonies, kruinscheren en bruiloften. Het lied wordt uitgevoerd zonder de begeleiding van muziekinstrumenten. Sommige delen van de *Kitab Barzanji* worden voorgedragen, gevolgd door voordrachten van *salawat* en wordt beëindigd met het lied *nazam berendoi*. Het vocale element van de groep bevat Maleise vocale ornamenten die gemeengoed zijn in de traditionele Maleise muziek. De Maleiers in Pahang hebben dit lied sinds lange tijd gezongen. Maar de populariteit van het uitvoeren van *nazam berendoi* laat een

daling zien. Er is minder belangstelling voor dit lied bij jonge mensen. Zij zijn niet geïnteresseerd in *nazam berendoi* vanwege de beschikbaarheid en de invloed van andere, meer aansprekende, vormen van vermaak. Desondanks heeft moderne techniek en een klein aantal commerciële opnames het genre een stimulans gegeven en geleid tot de creatie van *nazam berendoi* als een medium gebonden genre.

De traditie van *dikir rebana* in Pahang kan een historische verbondenheid hebben met de uitvoerende kunsten van Minangkabau, een van de voornaamste bronnen van de Maleise cultuur. Het belangrijkste muziekinstrument dat wordt bespeeld tijdens dit optreden is de *rebana Pahang* (Pahang lijsttrommel). De leden van een zanggroep nemen deel aan het uitvoeren van *dikir rebana* vanwege persoonlijke, religieuze en sociale redenen. Zodra *dikir rebana* wordt gezongen, zijn de stemmen hoog en schel. De voordragers slaan op een lijsttrommel terwijl zij een van de stukken van de *Kitab Barzanji* zingen. Een bekend gezongen stuk tekst is van de sectie *Qasida al-Bariah* uit het hoofdstuk *Qasida al-Burdah*. *Dikir rebana* wordt uitgevoerd om te zorgen voor vermaak tijdens bruiloften, feesten waar de naam van het kind worden bepaald, kruinscheringen, mannelijke besnijdenissen en om degene te feliciteren die de Koran heeft uitgelezen. Net zoals bij *nazam berendoi* is er een gebrek aan deelname van jonge mensen bij *dikir rebana*. Er zijn groepen in de gemeenschap die video's van deze optredens van *dikir rebana* plaatsen op sociale media, zoals Facebook en YouTube. Dit draagt bij aan de participatiecultuur onder jonge mensen. De ruimte voor commentaar maakt het mogelijk voor de gemeenschap om verschillende issues en uitspraken betreffende de Islamitische kunst van *dikir rebana* te bespreken. Islamitisch georiënteerde liederen op zulke nieuwe media stimuleren jonge mensen om te praten over hun ervaringen door middel van het gebruik van een rijke vocabulaire, maar reflecteert ook de culturele waarden, gebruiken en overtuigingen van de jonge mensen.

In het tweede deel van dit hoofdstuk wordt de deelname van jonge vrouwen, in de leeftijd van zeventien tot tweeëntwintig jaar, aan muziek onderzocht. Door middel van dit onderbelichte aspect van de levens van jonge vrouwen te benaderen, onderzoek ik de betekenis die zij geven aan de muziek die zij uitoefenen en/of beluisteren en hoe verschillende muziekstijlen invloed hebben op hun ontspanning. Recente vooruitgang in nieuwe media en technologie heeft ervoor gezorgd dat de participatie van jonge vrouwen met betrekking tot muziek veranderd is. De verspreiding van de moderne mondiale cultuur door middel van media en technologie heeft jonge vrouwen in Pahang beïnvloed om betrokken te raken bij traditionele en moderne internationale

muziek op verschillende manieren. Hun moderne cultuur draagt in belangrijke mate bij tot hun levensstijl. Zij luisteren vaak naar hun favoriete muziek op verschillende websites, waaronder YouTube en Spotify. Ook zijn zij in staat om liedjes te downloaden van websites, muziekbestanden te delen over het internet en persoonlijke afspeellijsten te maken. Hun deelname aan muzikale activiteiten op school en karaoke zingen worden beschreven in dit deel. Karaoke zingen heeft een grote invloed op hun gedrag. Zij imiteren graag hun favoriete artiesten. Karaoke heeft een positief effect op het zingen voor jonge vrouwen: het nodigt hen uit om deel te nemen aan muziek en hun cultuur uit te dragen.

In het laatste hoofdstuk behandel ik vier punten die cruciaal zijn voor het beantwoorden van de hoofdvraag: sociale status van de muzikanten; continuïteit en discontinuïteit van genres; genderspecifieke liederen; en gemeenschapsvorming binnen genres. Er is een interne, door de gemeenschap gegenereerde hiërarchie of stratificatie van muzikanten in de dorpen van Pahang: professionals, semi-professionals en amateurs. Professionele muzikanten worden geassocieerd met traditionele muziek en regionale popmuziek (Hoofdstuk 3). *Kugiran* en punkrockmuzikanten (Hoofdstuk 4) zijn semi-professionals. Zangers die Islamitische liederen voordragen zoals *nazam berendoi* en *dikir rebana* (Hoofdstuk 5) worden beschouwd als amateurs. In bepaalde gevallen hebben amateur- en professionele/semi-professionele muzikanten onderlinge verbindingen.

De aanwezigheid van een aanzienlijke hoeveelheid vocale vormen uit het verleden in de hedendaagse muziekgenres is aangetoond. Sommige van de functies en betekenissen van de vocale vormen en liederen zijn nog steeds aanwezig in de moderne muziekgenres, terwijl anderen wijzigingen hebben ondergaan en aangepast zijn om de muziek geschikt te maken voor hedendaagse optredens. Het uitvoeren van traditionele muziek en regionale popmuziek (in Hoofdstuk 3) en *kugiran* en punkrock (in Hoofdstuk 4) is sterk gebonden aan mannen. Vrouwelijke bandleden zijn ongebruikelijk. Zij worden niet geacht om het bespelen van westerse en moderne muziekinstrumenten, die worden geassocieerd met mannen, onder de knie te krijgen. Bovendien worden vrouwen in het algemeen gezien als het ideaalbeeld van vrouwelijkheid en gebruiken die niet worden gezien als provocatief. Mijn onderzoek naar liederen en muzikale gebruiken in Pahang heeft het mogelijk gemaakt voor mij om de gemeenschap als thema te bestuderen en te onderzoeken hoe deze wordt gevormd. Ik stel voor dat er twee soorten gemeenschappen zijn gevormd door middel van muziek: één voor de korte termijn en één voor de lange termijn. Een gemeenschap voor de korte termijn wordt gevormd tijdens een evenement

dat plaatsvindt binnen een korte tijdsperiode. Daarentegen is een gemeenschap voor de lange termijn het resultaat van een langere betrokkenheid van de leden, die tot stand blijft nadat het evenement is afgelopen.

Ik concludeer mijn studie door mijn onderzoeksresultaten te reflecteren aan de werken van Benjamin. Benjamin (2019a en 2019b) onderzocht de verschillende vormen van de Maleise muziek die wordt gespeeld door Maleise groepen en hoe deze gekenmerkt kan worden als Maleis. Benjamin concludeerde dat een verhoogde mate van melisme leidt tot een hogere vorm van de Maleise cultuur. Het creëren van een bepaalde mate van Maleisheid binnen de muziek zoals dat wordt beschreven in de werken van Benjamin is, zoals ik beargumenteer, een prestatie. Benjamins poging om de mate van Maleisheid te evalueren steunt op verschillende generalisaties. Sommige Maleise artiesten bevestigen dat een hogere mate van versiering binnen de muziek door middel van specifieke ornamenten overeenkomt met een hogere mate van Maleis. Deze associatie tussen ornamenten en de mate van Maleisheid is echter onvoldoende zonder de bekwaamheid van de muzikant aan te passen (zangtechniek

